

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84,—, polletno Din 42,—, mesečno Din 7,—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica št. 23, telefon št. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 18. aprila 1931.

Štev. 16.

Podraževanje in pocenitve v nadrobni trgovini.

(Konec.)

Na obe možnosti: na možnost padanja cen, kakor tudi na možnost porasta cen mora trgovec misliti že ob vsakem naročilu. Od nenadnega padanja cen ima trgovec navadno vedno izgubo, vsaj začasno, dočim mu utegne naglo naraščanje cen ob veliki zalogi prinesiti nenadejan dobiček. Uspeh je odvisen od trgovčeve kalkulacije ter predvsem od njegove informiranosti o položaju na svetovnem trgu.

Soliden trgovec ne išče dobička pri enkratni prodaji blaga; on si želi trajnega uspeha, ki ga doseže s tem, da povečuje promet in neprestano širi krog odjemalcev. Uspeh je tedaj odvisen izključno le od mnenja, ki ga imajo odjemalci o trgovcu in njegovi trgovini.

V slučaju padanja cen so odjemalci kaj hitro o tem poučeni ter pričakujejo od svojega trgovca, da bo takoj sledil novemu stanju in znižal cene. Če trgovec predolgo okleva in se odloči k znižanju šele potem, ko se je njegova konkurenca že davno prilagodila novemu stanju, si napravi s tem nepopravljivo škodo, ker izgubi njegovo podjetje pri velikem delu odjemalcev videz solidnosti. Tej nevarnosti se trgovec ne sme izpostaviti pod nobenim pogojem.

»Imam staro zalogo, ki sem jo nakupil še po starih, višjih cenah,« je navadno trgovčeva utemeljitev na intervencije odjemalcev. Utemeljitev je popolnoma logična za trgovca: ne gre, da bi si delal škodo in blago prodajal očit-

no v izgubo ali pa vsaj z manjšim, nezadostnim zaslužkom.

Ničesar ne sme trgovec presoјati iz zgolj lastnega vidika; gledati mora z očmi svojih odjemalcev, čutiti in misliti z njimi, če hoče res trajno uspevati.

Kaj bo napravil odjemalec po takem odgovoru? Največkrat se napoti h konkurenci. In če ima ta že znižane cene?

Nedvomno ima trgovec od padanja cen trenutno škodo. Ta škoda pa navadno postane trajna, če se ne zna ali noče prilagoditi novim razmeram; predolgo oklevanje pri popuščanju cen je mnogokrat celo vzrok propasti trgovine.

Kako se izogniti tem posledicam?

Trgovec mora biti gibčen in poučen o razmerah na domačem in na svetovnem trgu. Strokovna poročila ga seznanjajo s položajem ter mu pokazujejo tendenco gibanja cen, da zamore na podlagi tržnih poročil precej sigurno sklepati o tem, je-li določeno blago v stadiju pocenjevanja, ali je nasprotno računati s podražitvijo.

Ob naročilu mora trgovec upoštevati tendenco na trgu ter se omejiti v nabavljanju blaga, pri katerem pričakuje padanja cen. Tudi ob nejasnem razpoloženju so mala naročila in pogostejše obnavljanje zaloge priporočljivejše kot velika, prenatrana skladišča, ki zaposlijo trgovčev kapital preveč enostransko. (Priporočamo ponovno preštudirati članek »Obratna glavnica in promet« v deseti številki!)

Splošna tendenca na svetovnem tržišču je še vedno v znamenju padanja cen. Primerjava cen v naši državi s cenami v inozemstvu pa nas poleg tega pouči, da so cene našega domačega trga poleg tega še visoko nad svetovno pariteto. Logično je tedaj računati s tem, da je naš indeks cen zlasti v nadrobni trgovini še bolj nagnjen k padanju kot svetovni indeks cen na debelo. To dejstvo ponovno narekuje trgovcu, naj bo pri naročilih previden.

Majhna zaloga ob padanju cen trgovcu omogoči, da z razmeroma majhno škodo popusti. Enkratna, malenkostna žrtev se bogato poplača s pridobitvijo na dobrem imenu.

Težje je popuščati cene ob veliki zalogi. Neredki so primeri, ko je velika zaloga uničila trgovca. Vendar, kaj storiti v tem slučaju, da škoda ne bo prevelika?

Medsebojno tekmovanje, ostra in celo nelojalna konkurenca v največ slučajih ovirajo, da bi sklenili trgovci medsebojen, kolektiven dogovor in obdržali stare cene, ali jih vsaj znižali samo toliko, da bi škoda ne bila prevelika. Trгоvec z manjšo zalogo ni interesiran na tem; on lahko zniža cene, poveča svoj promet in pomnoži število svojih odjemalcev. Vendar se dá tudi v primerih ostre konkurence napraviti vsaj lokalni sporazum med trgovci.

Druga pot je, da skuša trgovec doseči popust pri svojem grosistu, kar se v nekaterih slučajih tudi vsaj deloma posreči. Večinoma pa je tudi to prizadevanje brezuspešno, ker ima navadno grosist sam vsled padanja škodo, mnogokrat relativno veliko večjo kot njegov odjemalec.

Deloma se dá poznejša škoda omejiti že ob naročilu samem, če gre za velike množine, na ta način, da trgovec zahteva in pogodbeno obveže grosista, da

nosi on v slučaju padanja cen vsaj gotovi del izgube. Ob večjih kupcijah je pri sklepu mogoče doseči to boniteto. Pri nejasnih tržnih razmerah je precej v rabi tudi sistem obojestranskega jamstva, ali pa priračunanje gotovega odstotka za riziko, kar sicer nekoliko zmanjša trgovčev zaslužek, daje mu pa nasprotno več sigurnosti.

V splošnem naj trgovec že ob naročilu upošteva načelo, da solidna trgovina ne špekulira, marveč kalkulira. — Trгоvec, ki špekulira na padanje (baisse) ali na poraščanje (hausse) cen, mora biti seveda pripravljen na vsako eventualno možnost, tedaj poleg dobička tudi na nezaželjene, a prav tako nepričakovane izgube.

Tudi ob naraščanju cen ne sme biti trgovec preveč ozkosrčen in podražiti blago v nadrobni prodaji, kakor hitro je bil obveščen o podražitvi, dasiravno je morebiti njegova zaloga tako majhna, da mu podražitev prinese le neznamenit dobiček. Tudi v tem slučaju mora računati z mnenjem odjemalcev in paziti, da vsled želje po hitrem dobičku ne trpi glas solidnosti njegovega podjetja. Domneva, da velika zaloga ob času naraščanja cen prinaša trgovcu, zlasti v nadrobni trgovini samo dobiček, je zelo površna. Predvsem pa mora trgovec paziti, da v podraževanju ni na prvem mestu. En sam dan igra pri tem veliko vlogo, zato je tudi pri podražitvi umesten in potreben skupen korak vseh trgovcev v istem okolišču, sicer je trajno oškodovan tisti trgovec, ki je šel s cenami prvi navzgor.

Prav ta razmotrivanja podčrtavajo dejstvo, da mora solidna trgovina večkrat obnavljati zalogo in se izogibati prenatrpanosti skladišča, kar ji daje na eni strani večjo gibčnost, na drugi strani pa zmanjšuje riziko za slučaj padanja cen.

Uprava trgovne.

(Nadaljevanje.)

Na račun blaga vpisujemo iz primarne v debetni stolpec vse one zneske kreditnega stolpeca (izdatkov) za račun produkcije v prima-noti, ki so bili iz-

plačani za katerokoli obratovališče za blago (les), obdelano, neobdelano ali na panju. Po vpisu datuma in številke označimo zabeležbo obremenitve tako,

da zamoremo iz vpisa dognati, za kaj je bil vknjiženi znesek izplačan (ali prejet), n. pr.: 1. III. 1930 — PN 218 — Jožetu Urbančič — kupnina za kompleks Jesenovca — Din 30.000.—, ali drugi slučaj: 5. IV. 1930 — PN 336 — 200 m³ jelovih hlodov iz Jesenovca na žago v Il. Bistrici — Din 34.000.— in slično.

V kreditni stolpec pa knjižimo vse one vsote, za katere smo priznali račun produkcije med prejemki (debet v prima noti), v kolikor se ti dobropisi našajo na katerokoli vrsto rastočega, ne-

obdelanega, polobdelanega ali obdelanega blaga (lesa). Tako bomo n. pr. v kreditni stolpec vpisali sledeče postavke: 5. IV. 1930 — PN 335 — 200 m³ jelovih hlodov iz Jesenovca na žago v Bistrici — Din 26.000.—, ali: 19. IV. 1930 — PN 480 — 140 m³ jelovih desk z žage v Bistrici na oddajno skladišče — Din 47.600.— in slično.

Ako resumiram o vpise v objavljenih vzorcih računa produkcije v 7. in 11. številki, bo račun blaga v razdelniku produkcije izgledal sledeče:

Račun blaga.

Datum: 1930	T. št. P N	P r e d m e t	Debet: Din	Kredit: Din
1. 3.	218	Jož. Urbančič, kupnina za kompleks Jesenovca	30.000.—	
5. 4.	335	200 m ³ jelovih hlodov iz Jesenovca na žago v Bistrici		26.000.—
"	336	— Isto —	34.000.—	
10. 4.	312	100 m ³ bukovih hlodov iz Jesenovca na žago v Bistrici		14.000.—
"	313	— Isto —	18.000.—	
15. 4.	482	250 m ³ jelovih hlodov iz Jesenovca na žago v Bistrici		32.500.—
"	483	— Isto —	42.500.—	
19. 4.	478	140 m ³ jelovih desk z žage v Bistrici na oddajno skladišče		47.600.—
"	481	65 m ³ bukovih desk z žage v Bistrici na oddajno skladišče		24.050.—
"	482	Odpadki z žage v Bistrici		1.800.—
20. 4.	440	100 m ³ bukovih hlodov iz Jesenovca na žago v Bistrici		14.000.—
"	441	— Isto —	18.000.—	
28. 4.	495	150 prost. m dry iz Jesenovca na oddajno skladišče		12.000.—
30. 4.	630	150 m ³ jelovih desk z žage v Bistrici na oddajno skladišče		51.000.—
"	633	65 m ³ bukovih desk z žage v Bistrici na oddajno skladišče		24.050.—
"	635	Odpadki z žage v Bistrici		1.900.—
1. 5.	548	120 m ³ tramov iz Jesenovca na oddajno skladišče		19.200.—
Skupaj			142.500.—	268.100.—

Dalje prihodnjik.

Skupni davek na poslovni promet.

Nadaljevanje tarifnih postavk.

Stroji, aparati in elektrotehnični predmeti. Na vsakovrstne stroje, priprave in aparate in elektrotehnične predmete, ki so označeni v carinski tarifi pod tarifnimi številkami 646 do 666, plača producent enoten skupni davek, ki znaša le od 1% (pri uvozu 3·2%). Električne žarnice so v notranjem prometu proste, pri uvozu za znaša skupni davek 1%. Na izolirane žice za električne vode plača producent 2% (pri uvozu 3%), na kablje pa 1% (2%).

Prevozna sredstva, ure, glasbila in orožje. Vozovi so v notranjem prometu prosti, ker je skupni davek vračunan pri lesu. Za avtomobile znaša skupni davek pri uvozu 3·2%. Za žepne ure znaša skupni davek pri producentu 3% (pri uvozu 6%), za stenske ure 3% (5%), za gramofone, plošče in ostala glasbila 1·5% (2·5%), za strelno orožje 2·5% (3·5%) in na otroške igračke 3% (6%).

Od poštnih pošilk pri uvozu se pobira prometni davek od vrednosti, ki jo izračuna carinarnica na ta način, da carinsko pristojbino pomnoži s pet in od zmnožka zaračuna uvozni tarifni odstotek prometnega davka.

Prvotno je bila kot davku zavezana vrednost določena višina desetkratne carinske pristojbine in šele kasneje znižana na petkratno. Ker pa so navzlic temu nekatere poštni pošiljke obremenjene z visoko 40% do 100% carino, druge zopet z manjšo, se je ta način odmere prometnega davka izkazal pri poštnih pošiljkah kot skrajno nepraktičen in nemogoč, vsled česar je naša Zbornica TOI podvzela potrebne korake, da se davčna odmera prometnega davka za poštni pošiljke izvrši obenem z ugotovitvijo vrednosti in se zaračuna davek od tako ugotovljene vrednosti, ne pa od pomnožitve carinske pristojbine. Ker morajo carinske oblasti itak ugotoviti vrednost pošiljke in od nje izračunati carino, naj se uvozni odstotek prometnega davka zaračuna od te vrednosti. Zadeva še ni rešena, vendar je upati, da tudi vlada osvoji to, edino pravilno stališče.

Prometni davek pri javnih dobavah.

Pri dobavah javnim in samoupravnim oblastvom odpade odtrganje prometnega davka za ono blago, ki je že po tarifi podvrženo skupnemu davku na poslovni promet.

Tudi za živila za ljudi in za živino, ki jih javna in samoupravna oblastva dobavijo neposredno pri producentu odpade plačilo prometnega davka, v kolikor se tako blago nanaša na osnovne kmetijske pridelke, ki so tega davka oproščeni. Če pa se je blago kupilo potom trgovca, in ni podvrženo že skupni tarifi davka na poslovni promet, odtrga oblastvo n. pr. pri pšenici 1% prometni davek. V slučaju, da dá oblastvo žito v mletje, se ta odtrgljaj pri mlinu upošteva in plača mlin namesto 2·2% samo 1·2% prometnega davka.

Za osnovne kmetijske pridelke se smatrajo tudi državnim oblastim dobavljeni železniški pragovi ter brzojavni in elektrovodni drogovi, vsled česar so prosti skupnega prometnega davka.

Izvozno blago

je po določilih zakona o davku na poslovni promet prosto, vsled česar se bo moral že plačani skupni davek na poslovni promet izvozniku ob izvozu povrniti. Določila za povračilo plačanega davka za izvozno blago še niso objavljena in je začasno ta zadeva še odprta.

Uvoz sirovin,

ki so namenjene industrijski predelavi, je po carinski tarifi davka prost z izjemo vseh vrst prediva za industrijsko predelavo od katerega je prav tako treba plačati ob uvozu skupni davek na poslovni promet. Potrebno pa je ob uvozu sirovin dokazati, da te niso namenjene prodaji, marveč izključno le industrijski predelavi.

Splošna pojasnila.

V uvedbi skupnega davka na poslovni promet se je tedaj upoštevalo načelo, da plačuje prometni davek producent sam in je v tej, enkratni tarifi zapopaden tudi ves nadaljni promet do konsuma, kjer je bilo to mogoče. Tako

je n. pr. pri usnju v kombiniranem davku, ki ga plačuje usnjarna, zapopaden ves promet od sirove kože pa do gotovih izdelkov iz usnja; čevljarji in slične obrti so tedaj plačevanja prometnega davka prosti. Isto je pri manufakturnem blagu in večini drugih industrijskih izdelkov, čeprav so namenjeni kasnejši nadaljni predelavi, n. pr. blago za obleko pri katerem je v skupnem davku, ki ga plača predilnica zapopaden ves promet preko trgovca-manufakturnista pa do dokončne predelave v gotovo obleko.

Trgovina v nadrobni prodaji

je tedaj od 1. aprila naprej prosta prometnega davka z izjemo nekaterih živil in kmetijskih pridelkov, od katerih bodo tudi v bodoče morali trgovci plačati 1% prometni davek. Vsi ostali predmeti pa, za katere je določen skupni davek na poslovni promet so tega davka prosti.

Od zalog na dan 1. aprila, morajo trgovci plačati 1% prometni davek, kar se je potom davčnih oblasti že izvršilo. Prijaviti pa se morajo poleg zalog tudi vse dobave od 1. do 15. aprila.

PRIJAVA ZALOG VSLED SKUPNEGA PROMETNEGA DAVKA.

Kakor smo že poročali, morajo trgovci od blagovnih zalog, kakor tudi od terjatev na blagu po stanju z dnem 31. marca plačati prometni davek, vsled česar je bil izdan poziv, naj se predloži davčnemu oblastvu prve stopnje seznam vrednosti blaga na dan 31. marca, kakor tudi seznam terjatev na blagu, ki so nastale od lanskega 1. oktobra pa do konca marca letos, da se jim od teh vrednosti zaračuna 1% prometni davek.

Prvotno je bil rok za vložitev teh prijav določen na 15. april, sedaj pa je podaljšan do konca aprila.

Ker večina trgovcev sestavi popis blaga (inventuro) s koncem aprila, in bi bilo novo inventiranje vezano z zamudno časa in vsled prepozne objave tudi drugače otežkočeno, naj trgovci enostavno k inventurni vrednosti blaga koncem pretečenega leta prištejejo še vrednost od 1. januarja do 31. marca t. l. nabavljenega blaga in od tega odštejejo vrednost v prvem letošnjem četrtletju prodanega blaga (po knjigi oprav-

ljenega prometa ali po četrtnem pavšalu, če ne vodijo o tem posebnih knjig), da dobijo na ta način vrednost blagovne zaloge na dan 31. marca.

K temu je pristeti še vrednost blagovnih terjatev, ki so nastale v času od 1. oktobra 1930. do konca marca letos.

Skupna vsota je podvržena 1% prometnem udavku, ki ga bo lahko trgovec plačal v mesečnih obrokih do konca septembra t. l.

Producenti (industrija i. t. d.), ki bodo še vnaprej plačevali davek na poslovni promet, niso dolžni prijaviti zalog, pač pa morajo javiti v istem roku stanje dolžnikov na dan 31. marca.

Ker pa so odločbe glede davka na zaloge v mnogih ozirih še nejasne ter na škodo trgovine, je sklicana za 17. t. m. v Beograd konferenca vseh gospodarskih zbornic v državi, ki se bo pečala s tem vprašanjem in skušala doseči tudi glede nekaterih tarifnih postavk omiljenje.

UPLIV NOVEGA PROMETNEGA DAVKA NA CENE.

Pri sestavi tarife za skupni davek na poslovni promet se je sicer poskušalo vsepovsod upoštevati načelo, da se v enkratno plačilo uklene samo dosedanji 1% prometni davek, ki naj bi obsegal vse dosedanje faze prometa. Poučeni krogi pa zatrjujejo, da bo navzlic temu dohodek iz te davščine podvojen ter se pričakuje namesto običajnih 200 do 225 milijonov okoli 450 milijonov Din letnega dohodka.

Ako so ti podatki resnični, bo novi prometni davek uplival na cene ter zlasti uvczno blago podražil v nadrobni prodaji, ker dovoljuje novi zakon, da producenti oziroma uvozniki pri izstavi fakture priračunajo tudi prometni davek. Seveda ni pri vsem blagu enako ter so pri nekaterih vrstah blaga, zlasti pri živilih tarifne postavke razmeroma nizke.

Za trgovca je sedaj važno, da se ob

naročilu pouči, če je v ceni zapopaden tudi prometni davek, ker se sicer izpostavi nevarnosti, da mu dobavitelj poleg blaga po dogovorjeni ceni zaračuna davek na poslovni promet še posebej. To pravico imajo le uvozniki, ki za svoj račun uvažajo in potem blago oddajajo detajlnim trgovcem ter tisti producenti, ki plačujejo skupni davek na poslovni promet od svojih proizvodov in jih potem oddajajo nadrobni trgovini kot posrednici med njimi in konsumentom. Poleg uvoznikov bi se zamogeli poslužiti te pravice tudi oni veletrgovci, ki blago

nakupujejo pri domačih producentih in ga oddajajo naprej trgovcem.

Zato previdnost pri novih naročilih ter zahtevajte glede prometnega davka pojasnila in pismene ugotovitve na naročilnici oziroma na sklepu.

Tudi v slučajih, ko bi uvozniki in tvornice ta davek na fakturi zaračunavali posebej, morajo odbiti od tarifne postavne najmanj 1%, ki so ga morali tudi doslej plačevati, a ga niso zaračunali. Celotne tarife naj tedaj trgovec dobavitelju ne prizna, da za ta odstotek ne bo oškodovan.

Gospodarske beležke.

Modernizacija sušaške luke.

Te dni se vršijo na Sušaku konference in terenski ogledi delegatov ministrstva za trgovino ter predstavnikov gospodarskih zbornic in korporacij, katerih namen je povečanje in modernizacija sušaške luke ter proučevanje projekta za ustvaritev lučkega sistema Sušak—Martinšica, o katerem načrtu smo nedavno poročali.

Trgovinski atašeji pri naših poslaništvih.

Ker je stopil v veljavo novi državni proračun, se bodo skoro pri vseh naših poslaništvih nastavili posebni trgovinski atašeji, ki bodo podrejeni trgovinskemu ministru.

Slovenske obmejne postaje v jugoslovanskem izvoznem prometu.

Zadnja številka »Saobračajnega pregleda« prinaša podatke o izvozu v minulem letu po železnici, ki dokazuje, da so slovenske izvozne postaje z Rakekom na čelu v izvoznem prometu na prvem mestu.

Skupni izvoz po železnici je lansko leto znašal 184.146 vagonov. Preko slovenskih izvoznih postaj je šlo nad polovico (92.815 vagonov) izvoza, od tega preko Rakeka 59.317 vagonov (32,2%), preko Maribora 19.880 vagonov (10,8%) in preko Jesenic 13.618 vagonov (7,4%).

Na drugem mestu za Rakekom prihaja v poštev Subotica s 23.649, na tretjem Koprivnica z 20.022, in petem Djevdjelija s 16.600 vagoni.

Gostilničarska pivovarna.

Priljubljeni odbor »Gostilničarske pivovarne« skliče v kratkem ustanovni občni zbor. Doslej je podpisanih že nad 12 milijonov Din delniške glavnice, a se deluje na to, da se delniški kapital pivovarne poviša še za nadaljnjih 5—10 milijonov dinarjev, ker bo le tako zamogla pivovarna popolnoma ustrezati in kriti vsa naročila. Stavbna dela so v teku ter se prične jeseni že z varenjem piva, spomladi pa prične delovati pivovarna s polno kapaciteto.

Privilegirana izvozna družba za živino.

Po vzorcu Privilegirane izvozne družbe za kmetijske pridelke se v ministstvu za trgovino in industrijo vršijo priprave za ustanovitev Privilegirane izvozne družbe za živino, ki bo skrbela zlasti za pospešitev izvoza na Čehoslovaško.

Za naše poljske delavce.

Po poročilih, ki so jih dobili merodajni krogi v Beogradu, se bo v sezoni zaposlilo lahko okoli 15.000 naših poljskih delavcev v Franciji, kakih 20.000 pa v Nemčiji, ker so se izkazali že doslej za pridne in porabne moči.

Naš paviljon v Budimpešti.

Jugoslovansko - madžarska trgovska zbornica je podvzela potrebne korake, da se na letošnjem velesejnu v Budimpešti postavi in otvori tudi jugoslovanski paviljon.

Naša trgovina s Švico.

Švica spada v ozko število onih držav, s katerimi smo v svojem trgovanju aktivni. Aktivnost naše trgovine s Švico je znašala leta 1928 5 milijonov, leta 1929 pa 3·5 milijona švic. frankov.

Lansko leto je znašal naš uvoz v Švico 14·6 milijonov šv. fr. (160 milijonov Din). Polovico našega uvoza (7·6 mil. šv. fr.) predstavljajo živila, surovin smo uvozili za 2·4 mil. šv. fr., fabrikatov pa za 4·6 milijona šv. fr. Ker znaša delež našega uvoza komaj pol odstotka celokupnega uvoza v Švico, bi se dali gotovo naši trgovinski odnosi močno izboljšati.

Naš uvoz pa je faktično mnogo večji, a imajo od njega korist samo italijanski posredniki, ki naše blago z dobičkom preprodajajo v Švico, zlasti poljske pridelke, živino in jajca ter perutnino.

Split kot madžarska izvozna luka.

V Splitu se mudi te dni vseučiliški profesor dr. Kovacs iz Debrecina, ki proučuje možnosti, kako bi se usmeril madžarski prekomorski promet preko Splita namesto po dosedanji poti preko Reke. Ker ima naša država voljo usmeriti madžarski izvoz preko naših luk, je verjetno, da postane sčasoma Split, ki ima vse pogoje za razvoj v veliko pristanišče, madžarska izvozna luka.

Statistika delavskih plač.

Pravkar objavljena statistika delavskih plač pri Mednarodnem urado dela izkazuje med drugim tudi indeks zaslужka delavcev pri nekaterih važnejših državah. Najboljše so plačani še danes delavci v Ameriki, kjer kaže indeks številko 190, v Kanadi 155, na Angleškem 100, na Holandskem 82, v Nemčiji 73, na Poljskem 61, v Avstriji 48, v Jugoslaviji 45, na Španskem 40 in v Italiji 39.

INDEKS CEN NA DEBELO V MARCU.

Naš indeks cen se tudi v marcu še ni ustalil in kaže nekoliko nazadovanja nasproti februarju. Kot znano, je bil naš indeks cen ustanovljen s 100 točkami za vsako blago leta 1926.

V marcu izkazuje indeks cen glavnih proizvodov sledeče stanje (v oklepaju podatki za februar): rastlinski proizvo-

Banatski vinogradniki za »šmarnico«.

O priliki skupščine kmetijske družbe v Velikem Bečkereku se je sklenilo naprositi ministrstvo poljedelstva, naj se dovoli prodaja »otela« še za 7—8 let, ker je ta doba potrebna, da se vinogradi presadijo s plemenitim trsjem.

Statistika delniških družb.

»Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« prinaša statistiko delniških družb v naši državi, po kateri je bilo v Jugoslaviji koncem leta 1929 1340 delniških družb z akcijskim kapitalom 5402 milijona dinarjev in z 2169 milijoni rezervnega kapitala.

Po glavnih strokah se delniške družbe delijo sledeče (delniška glavnicca v milijonih dinarjev):

	Deln. glavnicca
637 denarnih zavodov	2.192
247 industr. podjetij	1.258
107 trgov. podjetij	177
25 zavarov. podjetij	54
324 raznih	1.709

Največ imamo denarnih zavodov, ki zavzemajo po številu in po delniški glavnicci nad 40 odstotkov vseh akcijskih podjetij.

The logo for Schmoll Pasta features the brand name in a stylized, cursive script. 'Schmoll' is written in a larger, more ornate font, while 'Pasta' is in a slightly smaller, simpler script below it. The text is enclosed within a decorative, rounded rectangular border.

je pri nas in v tuzemstvu najbolj priljubljena

krema za čevlje

di 73·3 (73·5), živalski proizvodi 77·4 (78·1), kovinski proizvodi 80·2 (82·1), industrijski proizvodi 72·6 (72·8), skupni indeks 74·6 (74·8).

Nazadovanje skupnega indeksa cen je navidezno zelo majhno ter znaša komaj dve desetinki odstotka. Ako pa primerjamo indeks cen za navedene štiri glav-

ne proizvode, je znašal skupni indeks teh štirih glavnih proizvodov koncem februarja 76,6, v marcu pa je nazadoval na 75,9, tedaj za 8 desetink odstotka.

Najbolj občutno je zopet nazadoval indeks živalskih proizvodov (od 78,1 na 77,4).

Primerjajoč indeks cen v marcu s stanjem v zadnjih štirih letih, dobimo sledečo sliko:

Proizvodi:	1928	1929	1930	1931
rastlinski	130	137,6	95,9	73,3
živalski	103,4	109	102,5	77,4
industrijski	98,9	96,2	83,6	72,6
Skupni indeks	105,9	106,6	91,1	74,6

Kakor vidimo, se cene posameznih proizvodov vedno bolj izjednačujejo, do-

čim so bile v zadnjih treh letih cene za posamezne proizvode zelo različne, če jih primerjamo enotnemu indeksu iz leta 1926. Nasproti temu letu je razmera najvišji še danes indeks živalskih proizvodov.

Tudi svetovni indeks cen je bil v marcu precej stabiliziran in kaže nasproti letu 1930 sledeče nazadovanje:

	marec 1930	1931
U. S. A.	92,50	77,30
Francija	92,50	83,90
Anglija	88,40	71,30
Nemčija	88,70	82,—
Italija	89,10	72,40
Jugoslavija	91,10	74,60

Po širnem svetu.

XV. mednarodni poljedelski kongres.

V dneh 5. do 8. junija se vrši v Pragi petnajsti mednarodni poljedelski kongres, za katerega vlada neobičajno veliko zanimanje, kar se razvidi že iz tega, daso udeležnikom dale 35 do 50 odstotni popust voznine doslej že sledeče države: Belgija, Danska, Francija, Bolgarija, Nizozemska, Estonska, Italija, Jugoslavija, Litva, Madžarska, Nemčija, Norveška, Portugalska, Španska, Avstrija, Turčija, Alžir in seveda tudi Čehoslovaška.

Trgovinska pogajanja Avstrije z Madžarsko,

ki so se po večkratni prekinitvi zopet pričela 31. marca na Dunaju, so bila te dni ponovno prekinjena. Avstrijski agrarci se namreč branijo pristati na carinske olajšave za uvoz madžarskih poljskih pridelkov.

Ker je Avstrija medtem odpovedala tudi svoji trgovinski pogodbi Jugoslaviji in sedaj še Čehoslovaški, istočasno pa sklenila z Nemčijo carinsko unijo, se komentira nepopustljivost Avstrije v evropskih gospodarskih krogih zelo kritično, ker potrjuje domneve, da ne gre samo za gospodarsko, marveč tudi politično združitev.

Velik uspeh avstrijskega gradbenega posojila.

Te dni je bilo zaključeno podpisovanje 7% avstrijskega notranjega gradbenega posojila, ki je doživelo nepričakovan uspeh ter se računa, da je bilo subskribiranih namesto 150 milijonov okoli 200 milijonov šilingov (nad poldrugo milijard dinarjev). Pri nas se okleva za najpotrebnejše investicije najeti mnogo manjše posojilo, dasiravno je uspeh zasiguran in bi bilo rešeno s tem marsikatero vprašanje gospodarske krize.

Svetovna agrarna konferenca.

Danes prične v Londonu zasedati nova svetovna agrarna konferenca, ki ima nalogo organizirati mednarodni kmetijski odbor, čigar naloga bo organizirati izvoz poljskih pridelkov iz vseh držav. Na konferenci bodo zastopane države iz celega sveta. Tudi Rusija pošlje na konferenco svojo delegacijo.

Madžarsko-avstrijska prodajna organizacija.

Te dni se je ustanovila avstrijsko-madžarska prodajna organizacija pod imenom »Austro-Hungaria«, katere namen je pospeševati izmeno blaga med obema državama.

Naraščanje konkurzov po svetu.

»Der deutsche Oekonomist« priobčuje statistikoh konkurzov v 12 državah, ki kaže, kako naraščajo konkurzi v zadnjih štirih letih. Dočim je število konkurzov v teh 12 državah leta 1927 znašalo 67.212 slučajev je do lani postopoma naraščalo ter doseglo višino 84.358 konkurzov.

Naraščanje v zadnjih treh letih kaže sledeče lice:

	1928	1929	1930
U. S. Amerika	23.844	22.908	26.000
Italija	12.348	12.912	15.000
Nemčija	7.990	9.852	12.000
Francija	8.200	8.712	9.000
Anglija	7.632	7.368	8.000
Čehoslovaška	2.667	3.516	5.000
Holandarska	3.156	2.784	3.000
Madžarska	1.584	2.292	2.500
Poljska	288	516	900
Švica	804	828	850
Finska	288	516	800
Avstrija	588	576	700
Jugoslavija	919	1.063	608
Skupaj .	70.295	73.783	84.358

Avstrijske podpore živinorejcem.

Dočim so izvozne premije za podporo slabše stoječih proizvajalcev po vseh državah v navadi, je Avstrija sklenila podpirati domačo živinorejo na ta način, da bo izplačevala domačim živinorejcem, pri prodaji svojega živega blaga na domačih tržiščih premijo v višini 15% za domače prašiče in 8% za domačo govejo živino od celega zneska kupnine in jim na ta način omogočila konkurirati s cenejšim, inozemskim blagom.

Bolgarski izvoz jaje.

Izvoz jaje predstavlja za Bolgarijo eno glavnih postavk zunanje trgovine. Jajca se tam pošiljajo v zabojih po 100 kg bruto (72 kg neto). Dočim se je leta 1929 izvozilo 173.900 zabojev, je lansko leto znašal izvoz 256.000 zabojev. Cene jaje so bile začetkom leta povprečno 2-85 leva za komad in so do konca novembra narastle na 3-30 do 3-50 leva, koncem leta popustile zopet na 2 leva in je znašala cena v februarju le še okoli 1-70 leva za komad.

Prekinitev nemško-romunskih pogajanj.

Trgovinska pogajanja Romunije z Nemčijo, ki so se ravnokar pričela, so bila nenadoma prekinjena ter je romunska delegacija odpotovala nazaj v Bukarešto po nove instrukcije. Deloma je to v zvezi z novim političnim položajem v Romuniji, iz drugih strani pa se zahtuje, da je prekinitev posledica ustvaritve avstrijsko-nemške carinske unije, čemur pritrjujejo zadnji nastopi Avstrije, ki se je v vseh gospodarskih pogajanjih po sklepu carinske unije z Nemčijo pokazala izredno nepopustljiva in poleg odpovedi starih trgovinskih pogodb prekinila ali pa odložila tudi druga pogajanja.

Zniževanje plač na Norveškem.

Z ozirom na padanje cen in na gospodarsko kritični položaj je sklenila tudi norveška industrija znižati plače, na kar pa večina delavcev ni pristala. Vsled tega je bila tekom tedna izprtih okoli 70.000 delavcev, po večini iz jeklene in tekstilne industrije.

Tudi Poljska se pripravlja na dogovore s Sovjeti.

Te dni je odpotovala v Moskvo večja skupina poljskih industrijalcev, da poskusi obnoviti trgovinske zveze vsaj za one predmete, ki jih je poljska industrija že pred vojno dobavljala Rusiji.

Inozemski nameščenci v Č. S. R.

Povodom projekta o odstranitvi tujih nameščencev na Čehoslovaškem, da se isti zamenijo z domačini in na ta način omeji brezposelnost, je centrala čehoslovaških trgovskih zbornic izrazila svoj pomislek proti temu načrtu, ker je statistično ugotovljeno, da je število v inozemstvu zaposlenih Čehoslovakov večje kot število na Čehoslovaškem zaposlenih inozemcev. Centrala trg. zbornic domneva, da bi odpust inozemcev izzval v inozemstvu represalije, vsled česar bi prišli tam nameščeni Čehoslovaki ob zaslužek.

Čehoslovaško-madžarska

trgovinska pogajanja se po novejših vestih pričnejo v najkrajšem času ter se že vršijo potrebne predpriprave.

Romunsko-avstrijska trgov. pogajanja, ki se vršijo na Dunaju, so pokazala že več pozitivnih rezultatov ter se računa, da pride pričetkom maja že do sklepa nove trgovinske pogodbe.

Čehoslovaško-romunsko trgovska zbornica.

Po vzorec ravnokar ustanovljene jugoslovansko-čehoslovaške trgovske zbornice se v kratkem ustanovi tudi čehoslovaško-romunsko trgovska zbornica s sedežema v Pragi in Bukarešti.

OKOLI AVSTRIJSKO-NEMŠKE CARINSKE UNIJE.

Ustanovitev carinske unije med Nemčijo in Avstrijo je nedvomno najvažnejši gospodarsko-politični dogodek novejšega časa v Evropi, zato ni čuda, da evropsko, pa tudi prekomorsko časopisje polnijo kolone, razmotrivajoče novi položaj in politične posledice gospodarske združitve teh dveh držav.

Francija stoji na čelu gospodarsko in politično prizadetih držav ter odločno zavrača to unijo, ki so ji gospodarski interesi bolj postranskega pomena in igrajo glavno vlogo politični momenti. Ker obstoji nevarnost, da se Francija gospodarsko odtuji vzhodnoevropskim državam, se resno razmotriva vprašanje preferenčnih carin za agrarne pridelke vzhodnoevropskih držav, kar naj bi tvorilo nekak protiutež nemško-avstrijski carinski uniji. Gospodarski krogi v Franciji očitajo vladi, da se je vzhodnoevropskim državam preveč odtujila, ker je njih gospodarske koristi premalo upoštevala. V poslednjem času se množijo zahteve, naj Francija prekine trgovske zveze z Nemčijo.

Anglija, ki je hotela igrati vlogo posredovalca v tem sporu in se kazala manj prizadeto, se je končno tudi moral opredeliti ter je Društvu narodov poslala noto, v kateri zahteva, naj se upoštevajo določila pogodbe za mednarodno posojilo Avstriji iz l. 1922, katero so poleg Avstrije podpisale še ČSR, Francija, Anglija in Italija, zlasti naj se prouči vprašanje, če ni s tem činom kršena politična neodvisnost Avstrije in niso vsled tega prelomljena določila mednarodnih pogodb.

Krasne vence

za birmo kakor tudi šopke, vence za neveste, ročne šopke, razno evetlično listje, nagrobne vence izdeluje in nudi po najnižji konkurenčni ceni

Rado Pregrad

industrija umetnih evetle

Podčetrtek Dravska banovina

Edino domače večje slovensko podjetje te vrste.

Italija, ki je spočetka brez pridržkov odobrvala pogodbo, je pričela razmišljati treznejše ter se strinja s tem, da pride zadeva pred mednarodni forum. Očividno se je javno mnenje zavedlo, da eventualni politični dobiček pri tej zadevi daleko ne odtehta gospodarske škode, kakor tudi ne vrednosti političnih simpatij. Posebno v Trstu se unija zelo kritično presoja, ker bi na ta način postala Avstriji pot preko nemških pristanišč ugodnejša na škodo tržaške luke.

Čehoslovaška je kot neposredna sosedica obeh držav gospodarsko in politično najbolj oškodovana, zato je tam tudi odpor največji. Prizadeti nista samo industrija in kmetijstvo, temveč so v znatni meri ogroženi tudi politični interesi. V časopisje so bile lansirane neresnične vesti o govoru poljedelskega ministra Bradača, ki naj bi izrazil nevoljo nad državami Male antante, zlasti Jugoslavije, češ, da je njih zadržanje škodljivo interesom zaveznikov. Te vesti so bile potom nenaklonjenih inozemskih agentov zlonamerno lansirane v časopisje in jih je tako minister Bradač kot čl. vlada odločno demantirala kot neresnične in tendenciozne.

Poljska ima iste interese kot Čehoslovaška, vsled česar tam odpor ni nič manjši. Vršijo se resni razgovori za ustvarjenje čehoslovaško-poljske carinske unije, kateri naj bi se kasneje priključile tudi države Male antante.

V Nemčiji sami so v zadnjem času postala mnenja deljena, zlasti ker se nemška industrija boji carinske vojne s Francijo, agrarci pa pričakujejo škodo

zlasti pri živinoreji. Vzdržuje se še vedno trditev, da gre zgolj za gospodarsko združitev, vendar so komentarji inozemskega tiska vzbudili neugodje tudi v političnih krogih, kar lahko za Nemčijo postane usodno.

Tudi v Avstriji se je prvo navdušenje poleglo in se položaj sedaj presoja že treznejše. Politična škoda, ki je na avstrijski strani vsled izgubljenih simpatij največja, ni edina; protesti težke avstrijske industrije pričajo tudi o grozeči gospodarski škodi.

Ostale države Male antante so še vedno v pozi čakanja.

Jugoslavija, dasiravno molčeča in nemalo prizadeta igra kot najvažnejše tržišče za industrijske produkte evrop-

skih držav eno prvih vlog. Tako Nemčija, kakor Avstrija si delita doslej pri uvozu industrijskih izdelkov najboljša mesta, zato je od trgovskih zvez in dobrih odnošajev v veliki meri odvisen tudi procvit njunega gospodarstva. Politično se Jugoslavija solidarizira s stališčem Francije in slovanskih držav, v gospodarskem oziru pa bi bila podpora prijateljskih držav lahko veliko večja, zlasti z ozirom na poljedelski značaj Jugoslavije.

Dasiravno se položaj še vedno ni razčistil, je po trezni presoji dozorel vsaj v toliko, da pride zadeva nedvomno pred mednarodni forum, čemur se niti Avstrija, niti Nemčija ne bosta mogli upirati.

SOVJETSKEGA IZVOZ.

Pravkar objavljeni podatki sovjetskega izvoza v pretečenem gospodarskem letu (od 1. okt. 1929 do 31. okt. 1930) kažejo v primerjavi z letom 1928 sledeči napredek:

	1929	1930
Izvoz	12,617.830	18,869.790
v tonah		
v rubljih	877,596.000	1.002,270.000

Po teži se je tedaj dvignil izvoz za 49·5%, po vrednosti pa vsled dumpinskih cen samo za 14·2%.

Glavni predmeti ruskega izvoza v primerjavi z letom 1929 so bili sledeči (množine v vagonih):

	1929	1930
les	477.800	736.700
produkti nafte	364.200	455.400
žito	9.800	226.800
lan	6.200	10.100
manganska ruda	89.900	87.400
kože	22.900	33.600

Poleg tega je izvažala Rusija lani tudi večje množine šibic in kemikalij.

Ogromen porast izvoza ruskega žita nas poučuje o vzrokih, zakaj so cene žitu tako močno padle. Tudi izvoz lesa je močno narastel, vsled česar so seveda oslABLJENA naša lesna tržišča in znižane cene.

Zanimiva je tudi primerjava cen sovjetskega izvoznega blaga s cenami v prejšnjem letu, ki je tako nerazmerna, da daje jasen povdarek onim vrstam blaga, ki so bile glavni predmet dumpinga. Cene izvoznega blaga (za tono v rubljih) so bile sledeče:

	1929	1930
les	28·8	24·4
produkti nafte	36·5	34·4
žito	153	43·3
lan	645·1	475·2
koža	87·3	62·5
manganska ruda	21·1	17·1
užigalice	337·4	285·7
kemikalije	233·4	104·5

Cene teh glavnih produktov so nasproti cenam v prejšnjem letu padle za nad 61%. Cene žita, ki kažejo največji padec, pa so nazadovale celo za 71%.

P R O D U K T O V A R N A	NATURAL-KIS	12 %
	VINAL-KIS	9 %
	KISOVIN	100 8·4

Zahtevajte v lastnem interesu ponudbo za naše izdelke

Pošta Ljubljana 1 — predal 35

Tovarna za kis
A Ježica

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG, Ljubljana
Židovska ulica — Stari trg

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
1 angleški funt	276.—	276.20
1 ameriški dolar	56.5	56.70
1 avstrijski šiling	7.96	7.99
1 belga	7.92	7.90
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslov. krona	1.676	1.68
1 francoski frank	2.218	2.22
1 italijanska lira	2.975	2.97
1 grška dragma	—73	—73
1 madžarski pengő	9.90	9.91
1 nemška marka	13.55	13.55
1 poljski zlot	6.33	6.32
1 romunski lej	—336	—33
1 španska peseta	6.10	5.80
1 danska krona	15.13	15.12
1 švicarski frank	10.959	10.95
1 holandski goldinar	22.77	22.80
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.02	56.01
1 norveška krona	15.13	15.09
1 brazilski milreis	5.40	5.40
1 argentinski pezos	17.20	17.15
1 švedska krona	15.15	15.12
1 egiptovski funt	281.80	281.50

Peseta je vsled preobrata naglo padla in je položaj trenutno še nejasen, vendar ni pričakovati nadaljnega padca. Sicer neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 423.75—424, 7% Blairovo posojilo 82.80—83, 8% Blairovo posojilo 93.50 do 94, 7% investicijsko posojilo 88.50 do 89.50, tobačne srečke 25—ponudba, 4% bosanske obveznice 51.25—52.25, begluške obveznice 67.25—68.—, Rdeči križ 48 ponudba, posojilo državne hipotekarne banke 83—83.50, Seligmanovo posojilo 83—83.50.

Državni papirji so čvrsti in je stanje skoraj neizpremenjeno.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 120 povpraševanje, Prva hrvaška štedionica 920—922, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 305 do 307, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 132 povpraševanje, Nar. banka 7.900 do 8.100, Kreditni zavod 170 do 180, Ruše 235 do 237, Obrtna banka 36 povpraševanje.

Papirji »Trboveljske« so tekom tedna nazadovale za 5—8 točk; pomnožila so se povpraševanja po »Vevčah«, sicer neizpremenjeno.

Tržna poročila.

Žito.

Na naših borzah so cene žita še vedno neizpremenjene kot smo jih javili v 11., oziroma za pšenico v 13. številki.

Dodatno objavljamo še cene za činkvantin, času primerno suh, ki notira franko slovenska postaja, plačilo v 30 dneh ob mlevski voznin 180 do 182.50, ob navadni voznini pa 187 do 192.50 Din.

Kožuhovina.

Na ponovnem kožuhovinarskem sejmu 14. in 15. t. m. v Ljubljani se je posrečilo prodati blago, zlasti srednje in boljše vrste po sledečih, z ozirom na svetovne cene še dokaj ugodnih cenah za boljše vrste kož: lisice 200 Din, dihurji 100—150, kune zlatice I. 700, kune belice 600—1000, vidre 500—700, jazbeci I. 102, divje mačke I. 120, zajci 5.40 Din komad. Volčje kože so ostale neprodane.

Jajca

Po naglem padanju se je razmerje na trgu z jajci nekoliko umirilo, zlasti ker so se že pričeli nakupi za konserviranje.

Berlin je šel tekom tedna celo navzgor za 0.25 pfeniga ter plačuje komad franko meja, neocarinjeno po 5.50 do 5.75 pfeniga.

Svica plačuje zaboj (1440 kom.) franko Buchs po 100 šv. frankov, franko tranzit Postojna pa 350 lir.

Domači izvozniki plačujejo blago po 55 do 60 par. Prevladuje mnenje, da je najnižja cena že dosežena, vendar niso izključena kaka presenečenja.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana, Karlovska cesta 4

Prodaja na obroke

Kovine.

Dočim so se cene na kovinski borzi v Londonu tekom februarja nekoliko popravile, so šle v marcu zopet navzdol in so cene vseh vrst že davno mnogo nižje nego so bile pred vojno.

Za tono notirajo na londonskem tržišču sledeče cene v funtih in šilingih:

Baker je notiral koncem leta 1913. 68/50, leta 1929. 67/17, 1930 46/90, letos pa koncem januarja 44/30, februarja 46/11, marca pa **43 funtov za tono.**

Svinec je notiral koncem leta 1913. 18/60, leta 1929. 21/13, 1930 15, letos pa koncem januarja 13/30, februarja 13/18, marca pa **12/10.**

Cin koncem leta 1913. 210/13, 1929 178/20, 1930 116/11, letos pa koncem januarja 113/18, februarja 121/16, marca pa 119/60 za tono.

Cink koncem leta 1913. 22/40, 1929 19/12, 1930 13/15, letos pa koncem januarja 12/50, februarja 12/14, marca pa 11/12.

Ustanovljeno 1857

Franc Klemenc

tovarna salam in konzerv

Vič pri Ljubljani

Telefon 2785

Zahtevajte cenik!

Na zadnjem dunajskem sejmu so dosegli pitani volji ceno 1'15 do 1'50, ekstremni do 2 šilinga za kg. Jugoslovansko blago se je plačevalo po 1 do 1'25 šil., kmečko domače po 1 do 1'45 šil., krave po 1 do 1'20, mesnato govedo pa po 0'65 do 0'95 šilinga za kg žive teže.

Svinje so šle navzgor pri pitanem blagu za 5, pri mesnatem pa za 10 grošev ter se je plačevalo jugoslovansko in domače blago po 1'40 do 1'65 šilinga, angleške križanke so za 5 grošev dražje; mesnati prašiči so imeli ceno 1'30 do 1'90 za kg žive teže.

Zadnje čase se opaža naglo naraščanje našega izvoza prašičev v **Francijo,**

Zakaj se še vedno mučite

z mencanjem in trenjem perila, ko vendar z Schichtovim RADIONOM lahko tako enostavno in udobno perete? Način je sledeči:

1. Običajno namakanje preko noči.
2. Rastopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati.
3. Perilo najprvo v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplakniti.

Poskusite samo enkrat in uverili se bode, da Vam nobena stvar ne pripomore do tako lepega perila kot

Schichtov
RADION

ŽIVINA.

zlasti za južno Francijo se iščejo goveda in prašiči.

V **Mariboru** so se na zadnjem sejmu prodajali težji prašiči po 8 do 9 Din kg. Pujski 7 do 9 tednov so imeli ceno 300 do 350 Din, 5 do 7 mesečni pa 450 do 500 Din komad.

Na domačih tržiščih so cene povečini neizpremenjene. Na sejmi v Varaždinu in Subotici se je opazilo povečana povpraševanja po debelih svinjah za Dunaj, ki so nekoliko porastle v ceni ter se plačevale po 10 do 10'50 Din, dočim je ostalo blago imelo ceno 8—9 Din za kg žive teže.

VINO.

Na vinskem trgu v Vršču se kaže po zadnji umerjenosti zopet tendenca k padanju. Kupčije so redke in gre največkrat za prisilne prodaje. Cene 1.25 do 1.30 za liter navadnega belega vina niso redke. Zaloga se ceni še na kakih 800 vagonov.

Na zagrebški vinski borzi notirajo cene za hrvatska, slavonska in sremska vina lanskega letnika 8—12% 200 do 400 Din, pljesevička in brodska 9—12% 300—550, strigorska (Ljutomer) 11—14 odstotkov 500—1000 Din za hl. Predlanski letnik je nekaj dražji ter se plačuje 10—12% vina po 300—400, 10—12 odstotna po 400—600, 11—12.5% po 400 do 700. Nekaj dražja so kutjevaška vina in notirajo 11—12.5% 600—700, 12 do 13% pa 800—1000 Din hl. Sremska graševina 11—14% ima ceno 300—500, ružica 8—12% pa 250—400 Din hl.

Dalmatinska vina notirajo za alkoholno stopinjo Malliganda črna vina 13 do 14% 18—24 Din; opoli 12—13% 16 do 24 Din, viški opoli 13—14% 24—26 Din; viški specijalni 13—15% 30—32, viška vugava 13—15% 32—35 Din; bela vina 11—12% 16—19 Din, 12—13% 24 do 25 Din, viško belo 13—14% 28—32 Din.

Banatskim vinom se giblje cena po kvaliteti od 150—300 Din za hl.

Špirit (na debelo po 100 hl) brez državne trošarine notira: za pitje 90% 7 do 7.25, za industrijo 6.25—6.50, denaturiran 90% 6—6.50, denaturiran v cisterni 94% 6—6.50, sirovi špirit 90% 5.50—6.

Žganje (cene za hl stopinjo): slivovka 25% 25—32, tropinovec 16—22, vinski destilat 20—22, slivovka 40—50% 37 do 42 Din.

Lesno tržišče.

Izvoz lesa v Španijo.

Dasiravno se v pretečenem letu naša lesna trgovina s Španijo vsled nestabilnosti pesete, kakor tudi vsled večnih nemirov, ki še postružujejo gospodarsko krizo, ni razvijala tako kot smo pričakovali, vendar so že rezultati prvega leta pogodbe povsem zadovoljivi.

Dočim smo leta 1929 izvozili v Španijo le za 4 milijone dinarjev lesa, se je lani ta izvoz dvignil na 67 milijonov dinarjev in predstavlja 90% našega celokupnega lanskega izvoza v Španijo, ki je lani predstavljal vrednost 70.8 milijona dinarjev (predlanskem samo 6.1 milijona dinarjev).

Po vrstah razdeljeno je predstavljal lansko leto v Španijo izvoženi les sledeče vrednosti v milijonih dinarjev:

bukov gradbeni les	32.3
jelov gradbeni les	16.4
hrastov gradbeni les	4.6
hrastovi pragovi	7.5

Pričakuje se, da bo letos naš izvoz lesa v Španijo vsled novopridobljenih zvez še bolj narastel.

Naraščanje izvoza lesa preko Sušaka.

Kako nujna je potreba po takojšnji izvršitvi zveze Slovenije s Sušakom, pričajo zlasti podatki o naraščajočem izvozu lesa preko te luke, ki tudi lani, navzlic splošnemu nazadovanju lesnega izvoza ni padel. Izvoz lesa v zadnjih letih preko susaške luke kaže sledeče množine v tonah:

leta:	gradb. les:	drva:
1926	1,030.000	130.500
1927	1,560.000	215.500
1928	2,580.000	184.100
1929	3,140.000	210.500
1930	3,560.000	123.300

Izvoz lesa predstavlja po tonaži 55 odstotkov celokupnega prometa susaške luke ter se je tekom zadnjih petih let več kot potrojil. Izvoz drv kaže sicer nekoliko nazadovanja, kar je razumljivo z ozirom na dve zaporedni mili zimi.

Dobave.

1372 kom hrastovih pragov nabavi do 25. t. m. Direkcija državnih železnic v Zagrebu.

Pojasnila pri Zbornici TOI.

Uvoz lesa na Madjarsko.

Po madjarskih statističnih podatkih je bilo lani uvoženega na Madžarsko 70.036 vagonov lesa manj kot leta 1929 in znašal lanski uvoz 199.546 vagonov.

Okroglega lesa je bilo uvoženo 32.871 vagonov (iz Jugoslavije 2.657); mehkega rezanega lesa 29.983 vagonov, trdega 1920 vagonov. Drv je bilo uvoženih skoraj za tretjino manj kot predlanskem, namreč 121.056 vagonov (iz šugoslavije

14.831 vag.); oglja 4332 vagonov (364 iz Jugoslavije); tesanega lesa 8950 vagonov; železniških pragov 5182 vagonov (4546 iz Jugoslavije); sodarskega lesa 188 vagonov (96 iz Jugoslavije).

Cene mehkega lesa na milanskem trgu.

Milansko tržišče plačuje jelove deske prima iz Alto Adige 500 lir, II. 320—340, III. 200 lir; morale iz Koroške 260 lir; trami jugoslovanski, uso Trst 165 lir za kub. meter.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj na borzi se označa še vedno kot neizpremenjeno mlačen. Opažajo se sicer nekateri znaki izboljšanja in je gibanje v lesni trgovini nekoliko poživljeno, število borznih sklepov pa se ni pomnožilo.

Cene notirajo še vedno stare, kot smo jih javili v letošnji šesti številki, dasi ravno se je medtem že marsikaj izpremenilo in bi bile potrebne v interesu jasnosti nekatere korekture.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Jesenovi hlodi: 30 m³, prima kvalitete, belo, ravno, brez vidnih napak, sveže sečnje, popolnoma cilindrični, iz prvih hlo dov. Dolžine 2-20 do 2-50 m in ne daljši, premer od 30 cm naprej. Cena franko Postojna.

2 vagona podmere, 9 mm debeline in kratice, 9 mm od 1 m naprej.

130 m³ mecesna, obrobjeno, I. in II., 30 mm debeline, 4 m, od 25 do 30 cm širine.

25 m³ smreke, I. in II., 50 mm, 4 m, vse 20 cm široko.

150 m³ smreke, 5, 7, 9 mm cirka proporcijonelno, tombante, 4 m dolžine, od 10 do 40 cm širine, z do 20% od 1 do 3-50 m.

3350 zabojev, zvezane v zvezke: 10 pokrovov, 10 stranic, 10 dna, 10 čel (končnic), iz lepega belega lesa, izključene razbite in izpadajoče grče, širina iz pod 17 cm. Dimenzije: stranice 80/48, dna 80/83, čela 75/48. Debelina 30 mm.

Jelove letve: zdrave in suhe, od 1-50 do 3 m dolžine ali 3-50 m, povezane v zvezke in to: 30.000 tek. metrov 6 mm, 6 cm, 30.000 tek. metrov 6 mm, 7 cm, 30.000 tek. metrov 6 mm, 8 cm, 15.000 tek. metrov 10 mm, 6 cm, 15.000 tek. metrov 10 mm, 7 cm, 15.000 tek. metrov 10 mm, 8 cm. Za vse cene franco vagon Postojna.

1 vagon bukovih testenov, I. II. kvalitete, lepo belo blago, debelina samo 15 cm, dolžine 1-1, 2-25, 3-30 m. Dobava takojšnja tekom aprila. Cena franko meja Postojna.

3 vagona lipovih hlo dov ali desk: 1 vagon mora vsebovati suho blago, medtem ko je za

ostala dva vagona lahko sveže. Po možnosti debelina samo 15 mm, ako pa ni mogoče, tedaj: 32 mm, 50 mm, 65 mm, 100 mm debeline. — Lep tombante. Cena franko meja Postojna tranzit z navedbo dobavnega roka.

Hrastovi hlodi: 8 do 9 m dolžine, 27 do 30 cm srednjega premera; 11 do 12 m dolžine, 32 do 34 srednjega premera; 13 do 14 m dolžine 35 do 40 cm srednjega premera; 9 do 10 m dolžine, 30 do 32 cm srednjega premera; 12 do 13 m dolžine, 34 do 37 cm srednjega premera; zdravo blago. Cena franco italijanska meja.

Žagani trami na živ rob, 295 × 295, 395 × 395, 495 × 495 mm in tudi višje dimenzije. Dolžina do 10 m, po možnosti tudi preko 10 m. Kvantum 3 dopijone, to je ca. 100 m³. Prvi dopijon dobava takoj, ostalo pa tekom 30 do 40 dni. — Cena franco italijanska meja.

Trami: 25 komadov, 19/21, 6 m; 25 komadov, 19/24, 6 m; 25 komadov, 19/24, 10 m. Dobava takoj. Cena nakladalna postaja.

220 komadov tramov, 21/24, 6 m; 50 komadov tramov, 21/24, 7 m. Dobava tekom 15 dni. Nakladalna postaja.

8 m³ 8/8, od 4 do 7 m; 4 m³ 11/11, od 5 8 m; 5 m³ 11/13, od 6 do 8 m; 5 m³ 13/16, od 6 do 10 m; 3 m³ 16/19, od 6 m; 6 m³ 16/21, od 6 do 10 m; 7 m³ 19/24, od 5 do 10 m. — Dobava takoj. — Cena meja Postojna.

10 tramov 19/24, 11 m; 25 tramov 19/24, 4 m; 25 tramov 19/24, 5 m; 25 tramov 16/21, 5 m; 25 tramov 16/21, 4 m; 100 tramov 11/11 7 m. — Franko meja Postojna tranzit.

200 do 300 m³ desk, 4 m dolžine, smreka, debeline 45, 50, 60, 70 do 100 mm, I. II. in tudi III.—IV. kvalitete. — Cena franko italijanska meja, z navedbo teže m³ — suho.

300 m³ moralov, 30 × 60, 35 × 70, 60 × 60, 70 × 70, 80 × 80 mm, kubicirano za 2 mm manj pri vsaki debelini. Dobava maj, junij, julij, avgust. — Franko italijanska meja.

Bukovo oglje, prima, lepo, brez prahu in braške. Franko italijanska meja.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špacerijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode**

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!